

Talousarvion- ja suunnitelman 2027-2029 laadintaohje

Talouspalvelut / 15.6.2026

Nurmijärvi
Yhteistyö **Lande**

Taloudelliset lähtökohdat

Ylpeästi **Lande**

Kansantalous

- Talouden toipuminen viivästyy Lähi-idän kriisin ja energian hinnan nousun vuoksi. BKT kasvaa vain 0,6 prosenttia vuonna 2026, mutta kasvun odotetaan vahvistuvan 1,7 prosenttiin vuosina 2027–2028.
- Öljyn kallistuminen hidastaa sekä vientiä että yksityistä kulutusta.
- Korkea työttömyys ja viivästynyt työllisyyden paraneminen jarruttaa kotimaisen kysynnän elpymistä.
- Puolustuksen ja energiasiirtymän hankkeet lisäävät investointeja, mutta asuntorakentaminen pysyy heikkona.
- Lähi-idän kriisi alkavaa tuntua myös julkisessa taloudessa.
- Julkisyhteisöjen kasvavat alijäämät ja verikkaasti kasvava talous nostavat velkasuhdetta tänä vuonna arviolta 91 prosenttiin. Vuonna 2030 velan odotetaan olevan jo yli 99 %.

	2024	2025	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
BKT markkinahintaan, volyymin muutos, %	0,4	0,2	0,6	1,7	1,7	1,5	1,3
Bruttokansantuote, arvo, mrd. euroa	276	281	290	300	313	325	337
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	1,6	0,3	2,0	1,4	1,9	2,0	2,0
Työttömyysaste, %	8,4	9,7	9,8	9,4	9,0	8,5	8,2
Työllisyysaste, %	72,1	71,4	71,1	71,4	71,8	72,3	72,8
Tuotantokuilu, % potentiaalisesta tuotannosta ¹	-2,3	-2,5	-2,5	-1,5	-0,7	-0,3	0,0
Potentiaalisen tuotannon kasvu, % ¹	0,5	0,3	0,6	0,7	0,9	1,0	1,0
Suhteessa BKT:hen, %	2024	2025	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
Julkisyhteisöjen rahoitusasema	-4,4	-3,4	-4,6	-4,6	-4,6	-4,6	-4,4
Valtionhallinto	-3,7	-3,9	-5,2	-4,7	-5,2	-5,2	-5,0
Kuntahallinto	-0,3	-0,3	-0,4	-0,4	-0,3	-0,3	-0,2
Hyvinvointialueet	-0,6	0,0	0,1	-0,1	-0,2	-0,2	-0,3
Sosiaaliturvarahastot	0,3	0,7	0,9	0,6	1,1	1,2	1,2
Valtion ja paikallishallinnon rahoitusasema	-4,7	-4,2	-5,4	-5,3	-5,7	-5,7	-5,6
Rakenteellinen rahoitusasema	-3,0	-2,0	-3,1	-3,7	-4,2	-4,4	-4,4
Julkisyhteisöjen velka	82,4	88,5	91,2	92,8	94,7	97,0	99,3
Valtionvelka	61,4	66,9	69,4	71,2	73,5	76,0	78,4

Nurmijärven kunta

- Nurmijärven kunnan talouden ennuste näyttäyty edelleen haastavana kuluvan vuosikymmenen osalta talouden tasapainottamistoimenpiteistä ja veroprosentin korottamisesta huolimatta.
- Kunnan taloutta heikentävät erityisesti palvelutuotannon menojen kasvu, jonka taustalla on mm. kunta-alan palkkaratkaisu, työttömyysetuuksien kasvu, väistöilakustannukset sekä suuret investoinnit, kun kunta tulevina vuosina investoi koulu- ja päiväkotiverkkoon. Käyttötalouden menojen kasvun lisäksi tulevien vuosien markkinakorkotasot tulevat olennaisesti vaikuttamaan siihen, kuinka alijäämäiseksi kunnan talous tulee kääntymään.
- Taseessa tällä hetkellä puskurina kumulatiivista ylijäämää 64,1 milj. euroa – puskuri on alueen keskikastia ja sitä tarvitaan heikkojen vuosien varalle.
 - Edellisvuosien poikkeuksellisen vahvoista tuloksista on tehty 32,8 milj. euroa investointivaroja – pienentävät tulevaisuudessa poistoja
- Uuden kestävä kasvun ohjelman valmistelu on käynnissä, ja sen tavoitteena on löytää pysyviä talouden tasapainottamiskeinoja. Toimenpiteitä valmistellaan viranhaltijatyönä, ja poliittinen ohjausryhmä tekee niistä esityksen valtuustolle. Ohjelman onnistuminen on keskeistä kunnan talouden tasapainon varmistamiseksi tulevina vuosina.
- Kunnan velkaantuminen saatiin katkaistua vuonna 2023, jonka jälkeen lainakanta on kääntynyt uudelleen maltilliseen nousuun. Lainakannan arvioidaan kasvavan noin 227,5 milj. euroon vuonna 2027 ja lähestyvän noin 370 milj. euroa vuosikymmenen lopussa.
- Lainakannan kasvun hillintä investointien priorisoimisen kautta sekä kunnan käyttötalouden kasvupaineiden hillitseminen on kunnan talouden näkökulmasta ensiarvoisen tärkeää. Mikäli kunta velkaantuu nykyisiä ennusteita nopeammin ja suuremmin, on tällä välitön vaikutus kuluvan vuosikymmenen kehitysnäkymiin.

A group of children are standing on a grassy field, possibly participating in an outdoor activity. They are wearing various colorful clothing, including jackets and hats. The background shows trees and a clear sky. A large purple shape is overlaid on the left side of the image, containing text.

Budjetointitekniset ohjeet

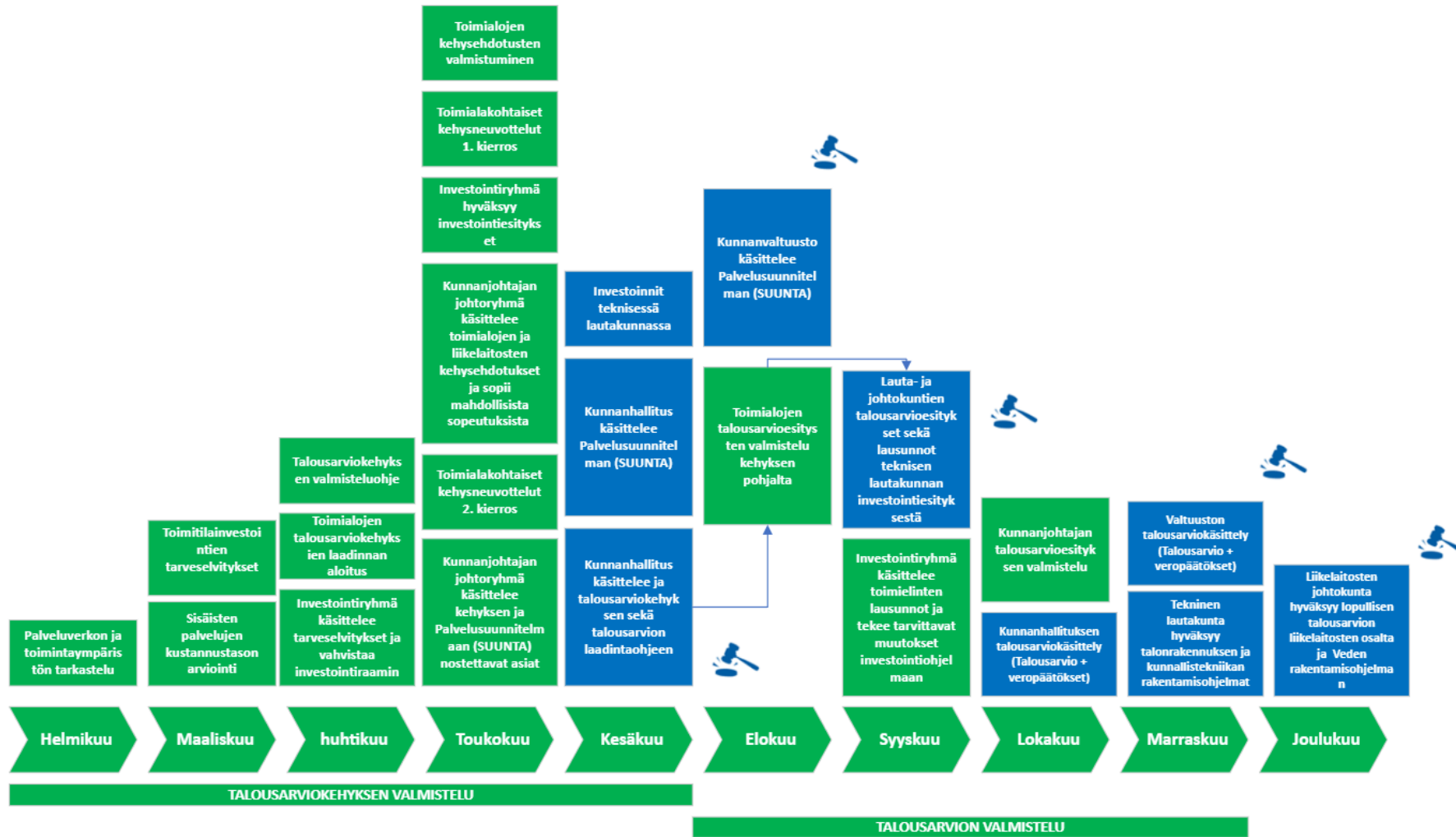
Ylpeästi **Lande**

Talousarviokehys 2027 – Käyttötalouden valmistelu

- Talousarvion ja -suunnitelman 2027-2029 valmistelu käynnistyy investointien suunnittelulla sekä talousarviokehysten muodostamisella.
- Toimialat antavat oman lopullisen ehdotuksensa kehyksestä toukokuun aikana, jonka jälkeen kehys käsitellään kunnan johtoryhmässä. Tämän jälkeen kehys esitetään edelleen KH:n vahvistettavaksi. KH päättää kehyksestä 15.6.2026.
- Kehyksen valmistelussa tulee pidättäytyä palvelujen laajentamisesta ja palvelutason parantamisesta kunnan heikosta taloustilanteesta johtuen.
- Valmistelun pohjana käytetään lähtökohtaisesti TA 2026 lukuja.
- Mikäli toiminnassa on tapahtunut, tai tulee vuoden 2026 aikana tapahtumaan merkittäviä muutoksia, mm. hankintasopimusten indeksikorotusten vuoksi, tulee toimialojen ja liikelaitosten hyödyntää kehystämässä myös vuoden 2026 tilinpäätösennustetta.
- Henkilöstömenojen budjetoinnin tulee perustua toimialalla oleviin vakansseihin.
- Uudet vakanssit esitetään kehyksen valmistelun yhteydessä kehysneuvotteluissa.
- Kunta-alalle aiemmin sovittu palkkaratkaisu koskee vuosia 2025-2028 ja sopimuskorotukset ovat sopimuskauden aikana yhteensä 7,37 prosenttia. Palkkojen sopimuskausi päättyy 29.2.2028, joten vuodelle 2028 voi tulla jo tiedossa olevien sopimuskorotusten lisäksi muita sopimuskorotuksia. Niiden suuruus ja ajankohta selviää alkuvuonna 2028 käytävissä neuvotteluissa.

TA27 kehyksen ja talousarvion valmisteluaikataulu

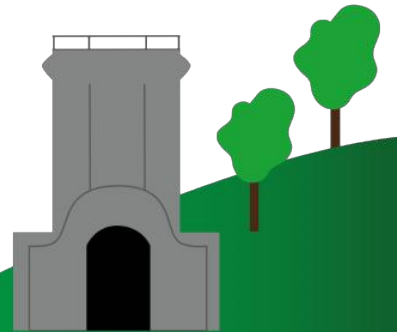
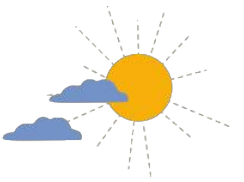
Talousarviovalmistelun vaiheistus

- Talousarviovalmistelu on vaiheistettu viiteen vaiheeseen (syksyn aikataulut ovat osittain alustavia):
 - Toimialojen/liikelaitosten kehysperusteiset talousarvioesitykset (annetaan 1.9.2026 mennessä)
 - Lauta- ja johtokuntien talousarvioesitykset (2.-17.9.2026)
 - Kunnanjohtajan talousarvioesitys (18.9.-15.10.2026)
 - Kunnanhallituksen talousarvioesitys (19.10.-10.11.2026)
 - Valtuuston talousarvio (11.-27.11.2026)
- Talousarviokirjassa esitettävät osat toimialoittain ja liikelaitoksittain + henkilöstösuunnittelu
 - Toimialojen suoritteet
 - Yhteenvetotaulukko keskeisistä muutoksista verrattuna talousarvioon 2026, joilla on vaikutusta määrärahoihin ja tuloarvioihin
 - Henkilöstösuunnittelua varten toimialat kokoavat erikseen toimitettavaan henkilöstösuunnittelutaulukkoon esitykset uusista vakansseista

Suunnitelmavuodet 2028 ja 2029

- Suunnitelmavuosien budjettiennusteen tulee perustua todellisten kustannusmuutosten arviointiin. Siten tuotto- ja kululajien korottamista kiinteillä prosenteilla tulee ehdottomasti välttää. Indeksikorotuksia voidaan hyödyntää laskennassa siltä osin, kun todelliset kustannusmuutokset seuraavat selvästi indeksejä esim. ostopalveluita koskevat hankintasopimukset, joissa vaihtuvat sopimushinnat on sidottu indeksimuutokseen.
- Talouspalvelut ja henkilöstöpalvelut antavat erilliset budjetointiohjeet palkankorotusten huomioimiseen suunnitelmavuosille 2028 ja 2029.
- Sisäisissä erissä käytetään samoja kustannustasoja kuin vuoden 2027 kehyksessä
 - Sisäisten erien budjetointi vaatii kaksi osapuolta ja näiden erien netto on kuntatasoisesti aina nolla. Näin vältetään mahdolliset kuntatasoisia laskelmia vääristävät budjetointivirheet, mutta kustannustason muutokset tulevat kuitenkin huomioitua.

Talousarvioon liittyvä päätöksenteko ja asianhallinta

- Talousarvion asianumero Rattaassa:
628/02.02.00/2026 – Nurmijärven kunnan talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028-2029
- Asianumeroa käytetään toimielinten talousarviota koskevassa päätöksenteossa.

Lisätietoja talousarvion valmistelusta

- Talousjohtaja Erno Kontio

- Taloussuunnittelupäällikkö Maiju Paaso

